

Entre Tolstoi i Puixkin

Un relat de: [ignasicarsícostas](#)

Feia uns dies que havien traslladat la seva mare a l'ala de cures pal·liatives, era el final d'una malaltia que l'havia tingut uns mesos en coma, sense cap capacitat per moure's o comunicar-se. Ara ja havia arribat la recta final. La metgessa no parava de dir-li que la mort li sobrevindria en qualsevol moment, però feia quatre dies, amb les seves respectives nits, que no sortia d'aquella habitació esperant aquell moment imminent.

La feina, els amics, el trànsit de la ciutat, els programes d'entreteniment de la televisió, les notícies del món... tot s'havia esfumat i només existia la penombra d'aquella habitació i l'excessiva llum de la cafeteria de l'hospital.

Començava el cinquè dia de reclusió, sense dret a llibertat, però sense càrrecs. Tot i aquests serien terribles, si abandonava l'habitació, i en aquell moment es produïa el desenllaç final.

La Núria es va estirar a la butaca disposada a passar-hi una altra nit, i qui sap quant temps més. Ja havia perdut la fe en la metgessa i en la seva mare, a la qual havia pregat insistentment que marxés en pau, que aquí tot quedava bé.

A la matinada uns sorolls la van treure de la lleugera son en què havia caigut. La mare murmurava alguna cosa. Es va aixecar per acostar-se al llit i va posar el seu cap al costat del de la mare.

—Busca-ho... Busca-ho... Els russos no t'han agradat mai. Ja ho sabíem, el pare i jo. Els russos no t'han agradat mai... —deia la mare en un to gairebé inaudible.

Dues respiracions dificultoses més i el silenci absolut es va fer amo d'aquell ínfim cubicle dins de l'immens hospital.

No per esperada i desitjada, la mort de la mare va ser menys dolguda. El més terrible era tota la maquinària que, a partir d'aquell moment, es posava en marxa, amb una precisió exacta: acudien metgesses, infermers, els uniformes de la funerària, la tria de la caixa, recordatoris, flors... El capellà era un dels últims en aparèixer. Quan ho feia, assenyalava que restava poc per acabar-se tot, els parents propers i llunyans desapareixen, els amics també, i ja només quedava el retorn a casa i el soroll del cop de la porta en ser tancada i trobar la casa buida.

La mort del pare va ser molt diferent, ara ja començava inclús a esborrar-se el mal tràngol de la memòria. Una sola i senzilla trucada de la policia la va advertir que el pare havia mort d'un infart al carrer. Ni temps, ni ocasió per acomiadar-se. Un ràpid adéu i prou.

Dos mesos després de la mort de la mare, la Núria treballava en la biblioteca de casa. Les cervicals li feien molt de mal i va aixecar-se a estirar una mica les cames. Mirava tots aquells llibres que els pares havien anat col·leccionant durant tota la seva vida. N'hi havia també dels avis, uns llibres antics amb uns llocs preciosos de lletres daurades. Anava recurrent amb la vista tots els prestatges sense posar-hi massa atenció, ja que els tenia més que vistos. Però aquell dia la casualitat va fer que es fixés en un full que sobresortia d'entre dos llibres, La mort d'Ivan Ilich de Lev Tolstoi i Petites tragèdies d'Aleksandr Puixkin. El va estirar, encuriós, adonant-se que no era un full sinó un sobre amb papers a dins.

«Què hi feia aquell sobre allà? Tan estrictes que eren els pares amb l'ordre. Aquell sobre estava fora de lloc.», pensava sorpresa.

Va assegurar-se de nou i, en obrir-lo, no els entenia. Semblaven els documents d'una adopció. De fet, de l'adopció d'una nena, aproximadament de la seva edat...

«Què volia dir tot allò?» Va tardar una estona a començar a lligar caps, i potser necessitaria tota la resta de vida per comprendre-ho. Era una nena adoptada, no era filla dels que havia cregut tota la vida que eren els seus pares. No entenia res, estava en xoc. Va tornar a mirar el lloc d'on havia tret el sobre. Tolstoi i Puixkin, russos. Li va venir a la memòria les últimes paraules de la mare abans de morir:

«Busca-ho... Busca-ho... Els russos no t'han agradat mai. Ja ho sabíem, el pare i jo. Els russos no t'han agradat mai...» La mare no delirava com ella creia, sinó que li donava la clau del secret que havia mantingut tota la vida. Era veritat, no sabia per què, però tenia aversió pels escriptors russos, mai els havia volgut llegir, ni tocar-los. Era l'amagatall perfecte.

D'un cop de mà va apartar la feina que tenia escampada per damunt la taula i va estendre els escassos documents per poder-los veure tots alhora.

Una fotografia d'una nena a coll d'una parella jove, un certificat de naixement d'un hospital de Dresden, una història clínica, uns fulls del Sagrado Hospicio de las Madres Mendicantes de Zamora, que semblaven ser unes cèdules en què deixaven una criatura per ser adoptada. El temps transcorregut feia difícil la lectura d'aquells papers, les paraules estaven borroses en algunes zones, el paper fet malbé també. No trauria res en clar de tot allò si no buscava ajuda.

Sense pensar-ho dos cops, va buscar a l'ordinador algun gabinet d'advocats o detectius privats que es dediquessin a aquests temes en la ciutat. Aviat va trobar-ne un que li va semblar prou seriós «Agència de Detectius PCO». Evidentment, a la pàgina web de l'agència no hi havia ni fotografies, ni cognoms, però es veia treballada i explicava bé els serveis que oferia. Va trucar-hi tot seguit, aconseguint una cita per a l'endemà a la tarda. Aquelles hores d'espera es farien eternes.

No podia entendre com li havien amagat els pares que era adoptada, quina conxorxa havien fet amb els familiars, els veïns, amb tothom perquè ningú digués res que descobrís tot el pastís. Al llit, intentant dormir, es preguntava

qui era ella en realitat, d'on provenia... Dresden? Havia nascut en aquella ciutat alemanya? Qui eren els seus pares biològics? I, és clar, la mare de totes les preguntes: Per què l'havien donat en adopció? Finalment, va arribar l'hora de la cita. Amb els papers dins del mateix sobre que els va trobar, els va portar fins a la noia que la va atendre. D'entrada li va semblar massa jove per tenir experiència suficient, però a mesura que anava exposant tot el cas, encara colpejada pels esdeveniments, li va anar agafant confiança.

La detectiva va ser franca. La va informar que aquests casos eren lents i sovint no es podia saber del tot el perquè dels successos, però que farien tot el que estava a les seves mans i que l'anirien informant periòdicament de qualsevol novetat. Per descomptat, s'entenia que si ella, a la biblioteca o a un altre lloc de la casa, trobava alguna informació, per absurda que li semblés, que els hi fes arribar. Sovint, de la dada que es creia més intrascendent podien estirar el fil i esbrinar gran part de la història. També li va recomanar que parlés amb la família, per llunyana que fos, era igual, però a veure si algú podia donar una pista.

Els següents dies va anar alternant la feina amb les trucades als amics i familiars dels pares, també va treure i revisar pàgina per pàgina tots els llibres d'autors russos de la biblioteca per si sortia algun paper més, però res, només milers de pàgines plenes d'aquells autors als quals mai va voler llegir.

Al cap d'una setmana va trucar a l'agència.

—Hola, com anem?

—Aquí, enfeinats —va respondre la detectiva—. De moment no tinc massa novetats per donar-te. Estem fent recerca a Dresden i a Zamora, a veure què traiem en clar.

—No, no... Ja m'ho suposo que és molt aviat. Mira, era per allò dels detalls petits que deies.

—Sí...

—Mira, primer que res, dir-te que els amics i familiars, o no saben res o fan molt bé el seu paper, perquè no he tret res de nou. Tothom em diu que soc filla dels que creia fins ara eren els meus pares, però res més...

—Ja acostuma a passar, entre tots fan com una xarxa per protegir la memòria dels que no hi són —va assentir amb veu ferma la detectiva.

—És que potser diràs que estic boja, però mira, això de Dresden... Jo soc rossa amb els fulls blaus, els meus pares tots dos tenien el cabell fosc i els ulls verds i, quan a casa ho parlàvem fent broma, sempre deien que era cosa dels avis. Potser sí que vaig néixer a Alemanya. I després, una cosa... Potser em diràs que és una ximpleria...

—De cap manera, no pateixis.

—Doncs, que els meus pares. Bé... sí, de moment els meus pares, sempre insistien perquè estudiés francès i jo, capficada que no m'agradava, vaig estudiar alemany, de fet en soc traductora, i també de llengües eslaves. A la feina m'han proposat moltes vegades aprendre rus, però no he volgut mai. No sé, li tinc com una aversió estranya. Això és tot, disculpa si...

—No, no et preocupis, i gràcies per trucar. Torna-ho a fer si se t'acudeix algun detall més, a nosaltres ens va molt bé.

—Doncs així, ja està. Que passis un bon cap de setmana. Adéu.

—Igualment, adéu.

En penjar, la detectiva va mirar per la finestra del despatx, la Sagrada Família estava més alta cada dia. Es va dur les mans al cap mentre pensava: «Aquesta pobra dona no sap què li caurà al damunt, haurem d'anar amb compte.»

Al cap d'unes setmanes el telèfon, amb el volum al màxim, va sonar amb la música de La Cavalcada de les Valquíries de Richard Wagner. A la Núria, aquell so fort la va fer sortir de la bombolla on havia estat tancada, capficada traduint un autor novell alemany.

—Hola, Núria, truco de l'agència. Hauries de venir quan puguis. Hem de parlar —va dir la noia diligent, però freda en el tracte.

—D'acord, aquesta mateixa tarda em passo per l'oficina —va respondre sense gairebé to de veu, espantada, per si finalment coneixeria la veritat.

Quan es va fer l'hora, es va mirar al mirall, com si fos l'última vegada que es veuria reflectida, mentre deixava el pintallavis obert damunt la pica.

Al cap de pocs minuts ja es trobava davant de la noia que, potser amb el que digués, li canviaria la vida per sempre.

—Hola, tu diràs...

—Hola. Bé, el teu cas ha estat més fàcil del que creiem. Totes les peces anaven encaixant perfectament una darrera l'altra. Encara que et semblessin pocs, els documents que ens vas portar, de fet, contenien molta informació. Els teus pares... Bé, van ser molt curosos guardant-ho tot.

—Així que ho heu esbrinat, finalment. Soc adoptada?

—Efectivament. El teu nom de naixement era Úrsula Krause Maier, filla de Norbert i Jutta, nascuda a Dresden, igual que els teus pares, l'any 1946. Fins aquí tot correcte i fàcil. Ara, Núria, prepara't per sentir notícies no tan agradables.

—Pots abocar el que sigui, estic preparada —va dir eixugant dissimuladament la primera llàgrima.

—Bé, com veus, els teus pares eren alemanys. A l'informe trobaràs tots els detalls. Eren oficials de l'exèrcit de Hitler. Van actuar sobretot al camp de concentració de Dachau, on s'encarregaven de rebre principalment els

presoners russos. Un cop derrotats, van poder escapar-se a Espanya. Van fer cap a Madrid i van entrar en contacte amb una xarxa franquista que portava nazis fins a l'Amèrica del Sud. Van ser enganyats i extorsionats perquè deixessin la seva filla, o sigui tu, en un convent de Zamora. En concret... Sí, el de les Madres Mendicantes, on elles s'encarregaven de vendre aquestes criatures a parelles que no podien tenir fills.

»Mira, jo no voldria explicar-te res més. El millor és que a casa, i a poc a poc, llegeixis el dossier i, si tens qualsevol dubte, em truques. Més endavant podem tramitar, si vols, la nacionalitat alemanya i, inclús, demanar una compensació econòmica.

—I els meus pares...? Estan...?

—Vius, vols dir? No, Núria. El Norbert va morir poc després d'arribar a l'Argentina i la teva mare, fa uns vuit anys. No van tenir més fills.

—Gràcies per tot, i perdona, però voldria marxar... Per on se sortia? És que estic una mica...

—Tranquil·la, jo t'acompanyo. No dubtis en trucar-me. Sento tot això que ha passat.

El desànim va fer que agafés els papers de l'agència com si fossin fulls de plom. Asseguda al sofà i amb l'informe a la falda, va anar repassant tot el seu periple i el dels seus pares, mentre pensava: «Nazis? De veritat soc filla d'uns nazis que van assassinar presoners i jueus russos? Per això he tingut sempre aversió pels autors russos? Tinc gens que em farien trair qualsevol si fóssim en una guerra? Quina mena de persona soc jo? I els meus pares catalans? Em van comprar? És que no pot ser, la mama i el papa... Em sento bruta i dolenta, també enganyada, estafada... Per què jo? Així que no he conegut els meus pares, que eren uns monstres, i els pares que he conegut no eren de veritat els meus. O sí? Potser sí que el papa i la mama eren els meus pares de veritat, perquè m'han estimat sempre, però el Norbert i la Jutta segur que també m'estimaven. I si hagués viscut amb ells a Argentina i ara jo fora una militant nazi? Déu meu! Déu meu!...

—Núria! Núria!

Estirada al llit sentia que algú la cridava, va obrir els ulls i no reconeixia res. No sabia on es trobava. Què eren aquells crits? De qui era la veu? Què eren tots aquells sorolls electrònics?

—Sí, mira, ja desperta. Per fi. Si desperta del tot, a la tarda o demà parlem amb ella. No ens la deixaran tenir gaire temps més aquí.

Sense adonar-se'n, entre llençols que no coneixia i aquells estranys sorolls, va passar gairebé tot un altre dia. Al matí va veure com dos homes amb bata blanca s'acostaven on ella estava enllitada.

—Com et trobes Núria?

—Estranya, no entenc res? On soc? Qui sou vosaltres?

—És normal, però has de saber que has tingut molta sort. Molta! Ets viva!

Ella se'ls mirava cada cop més espantada. No sabia què era, però aquell lloc li feia molta por.

—Estàs a l'UVI de l'Hospital Sant Pau, a Barcelona. Mentre estaves amb la teva mare vas sofrir un ictus molt fort que va deixar la teva vida penjant d'un fil. Malgrat les seqüeles, has sobreviscut, que és el més important.

La Núria, alhora que els escoltava, pensava: «Què diuen aquests? Quines seqüeles? Per què el més important és estar viva?». Estava terroritzada, però això només era el començament.

—T'ha quedat la meitat esquerra del cos paràlitzada i tindràs problemes amb la parla. Necessitaràs una bona rehabilitació i molta paciència. No seràs la mateixa, però estàs viva.

—I la mare? —va dir com va poder.

—Va morir al cap d'unes hores que tu tinguessis l'ictus, han passat tres setmanes i no has de preocupar-te per res.

—Que no què...? —va dir rebel·lant-se contra tothom, però sense èxit a causa de la invalidesa i les corretges que la lligaven a les baranes del llit.

—Per sort per a tu, no tothom té la mateixa, aquestes senyores ja han arreglat tots els papers per poder anar amb elles en aquesta nova etapa de la teva vida.

Es va girar amb dificultat i pel vidre del seu box de l'UVI va veure dues monges ancianes de l'ordre de les Madres Mendicantes que la saludaven amb els ulls envidreïts de l'emoció de recuperar un tresor perdut fa anys.

—Apa, cap a Zamora a refer-se, Núria —va sentenciar el metge.